

POSTANOWIENIE

Dnia 14 marca 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puzkarski

w sprawie z wniosku skazanego **A. B.**

o wznowienie postępowania

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 14 marca 2013 r.

zażalenia skazanego

na zarządzenie Zastępcy Przewodniczącego II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego z dnia 31 grudnia 2012 r., odmawiające przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania

p o s t a n o w i ł:

utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie.

UZASADNIENIE

A. B. przesłał do Sądu Apelacyjnego sporządzony przez siebie wniosek o wznowienie postępowania w sprawie, w której został skazany prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w G. Jednocześnie wystąpił o wyznaczenie mu obrońcy z urzędu oraz o zwolnienie od ponoszenia kosztów sądowych. Mimo tego wniosku został wezwany na podstawie art. 120 § 1 i art. 545 § 2 k.p.k. do uzupełnienia w terminie 7 dni braku formalnego wniosku, przez sporządzenie go i podpisanie przez adwokata, pod rygorem odmowy przyjęcia wniosku. W odpowiedzi skazany ponowił wniosek o wyznaczenie mu obrońcy z urzędu, twierdząc że jego sytuacja materialna jest na tyle trudna, iż nie stać go na opłacenie obrońcy z wyboru. Postanowieniem z dnia 20 listopada 2012 r. Sąd Apelacyjny wniosku nie uwzględnił uznając, że to na skazanym spoczywa obowiązek wykazania, że zachodzą przesłanki z art. 78 § 1 k.p.k., tymczasem nie

przedstawił on wystarczającej dokumentacji, mogącej potwierdzić przedstawioną przez niego sytuację.

Na wymienione postanowienie A. B. wniósł zażalenie, które zarządzeniem upoważnionego sędziego z dnia 5 grudnia 2012 r. zostało dołączone do akt sprawy bez podejmowania czynności. Poinformowano o tym skazanego oraz wyjaśniono, iż stało się tak dlatego, że przedmiotowe postanowienie nie podlegało zaskarżeniu. W odpowiedzi skazany nadesłał adresowane do Sądu Najwyższego pismo, które określił jako „kasacja i zażalenie skarżącego na zarządzenie SA z dnia 06.12.12 r.” Pismem z dnia 18 grudnia 2012 r. Zastępca Przewodniczącego II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego poinformowała skazanego, że jego pismo zostało dołączone do akt sprawy bez nadawania mu biegu, bowiem „na zarządzenie sędziego z dnia 05.12.2012 r. (data wysłania 06.12.2012 r.) w sprawie o sygn. akt II AKo .../12 środek zaskarżenia nie przysługuje, również w postaci kasacji”. Skazany uznał za słuszne złożyć kolejne pismo adresowane do Sądu Najwyższego, które tak jak poprzednie określił jako „kasacja i zażalenie skarżącego”, tyle że jako przedmiot zaskarżenia wskazał „zarządzenie sędziego – Z-ca Przewodniczącego Wydziału II Karnego SA z 18.12.12 r.” Również i w tym wypadku skazanego poinformowano (pismem Przewodniczącego Wydziału z dnia 2 stycznia 2013 r.) , że zarządzenie to nie podlega zaskarżeniu, że złożone przez niego pismo zostało dołączone do akt sprawy oraz że w przyszłości podobne pisma będą dołączane do akt bez udzielania odpowiedzi. Natomiast zarządzeniem z dnia 31 grudnia 2012 r., sygn. akt II AKo .../12, Zastępca Przewodniczącego II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego na podstawie art. 545 § 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 k.p.k. odmówiła przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania złożonego przez A. B. wskazując, że wnioskodawca pomimo wezwania do uzupełnienia braku formalnego pisma poprzez sporządzenie i podpisanie wniosku przez adwokata, nie uzupełnił tego braku w określonym terminie.

W odpowiedzi skazany złożył dwa datowane 20 stycznia 2013 r. pisma, adresowane do Sądu Najwyższego. Pierwsze, które jako przedmiot zaskarżenia wskazało zarządzenie Przewodniczącego II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego z dnia 2 stycznia 2013 r., zostało dołączone do akt, bez podejmowania dalszych czynności, natomiast drugie otrzymało bieg procesowy, bowiem dotyczyło wspomnianego zarządzenia z dnia 31 grudnia 2012 r., odmawiającego przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania, które podlega zaskarżeniu (art. 545 § 1 w zw.

z art. 530 § 3 k.p.k.). Skarżący, wnosząc o uchylenie zarządzenia, podniósł, że narusza ono „wszelkie zasady proceduralne – przepisy k.p.k. i Konstytucji RP”, w szczególności dlatego, że skutkuje pozbawieniem go prawa do sądu. Skarżący jako naruszone wskazał kilka przepisów Konstytucji (artykuły: 7, 8, 45 ust. 1, 70, 77, 80), zaś z przepisów k.p.k. – art. 120 § 1 i 2, bowiem „obrońca z wyboru za wniosek o wznowienie postępowania w sprawie zażądał od 2.000,00 zł do 5.000,00 zł”, co przy trudnej sytuacji materialnej skarżącego czyni niemożliwym skorzystanie z pomocy adwokata. Sprzeciw A. B. budzi również fakt, że zaskarżone zarządzenie nie zawiera imienia i nazwiska sędziego oraz że podpisał je „p.o. z-cy kierownika sekretariatu II Wydz. Karnego, a nie sędzia”. Jego zdaniem, był to zabieg celowy, podjęty po to, by uniemożliwić mu złożenie wniosku o wyłączenie sędziego. Należy wreszcie wspomnieć, że A. B. sporządził pismo datowane 10 lutego 2013 r., w którym wyraża pogląd, że w toku postępowania był dyskryminowany.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem zaskarżone zarządzenie znajduje oparcie w powołanych w jego treści przepisach prawa. Budzi przy tym zdziwienie fakt, że skarżący, który, co wynika z wniosku o wznowienie postępowania, w przeszłości wykonywał zawód adwokata, a więc ma wiedzę właściwą podmiotowi fachowemu, kwestionuje zarządzenie, chociaż nie twierdzi, że przepisy wskazane jako podstawa prawna przedmiotowej decyzji, zostały błędnie zastosowane, względnie niewłaściwie zinterpretowane. Zgodnie z art. 530 § 2 k.p.k., do którego odsyła art. 545 § 1 k.p.k., należy odmówić przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania m.in. wtedy, gdy zachodzi okoliczność, o której mowa w art. 120 § 2 k.p.k., tj. nie zostanie uzupełniony w terminie brak formalny tego pisma procesowego. Wniosek sporządzony przez skazanego był dotknięty brakiem, bowiem art. 545 § 2 k.p.k. stanowi, że „wniosek o wznowienie postępowania, jeżeli nie pochodzi od prokuratora, powinien być sporządzony i podpisany przez adwokata albo radcę prawnego”. Niewątpliwie, wymóg ten znany jest skazanemu, skoro wraz z wnioskiem o wznowienie postępowania złożył wniosek o wyznaczenie obrońcy z urzędu. Jeżeli wspomniany brak wniosku ostatecznie nie został uzupełniony (usunięty), to nie można uznać, by zaskarżone zarządzenie było wadliwe i podlegało uchyleniu. Nie zmienia tego poglądu okoliczność, że autor zażalenia napotkał barierę finansową, która, jak twierdzi, uniemożliwiła mu skorzystanie z pomocy obrońcy z wyboru. Z pewnością nie prowadziło to do

naruszenia art. 120 § 1 i 2 k.p.k.; zaistniałoby ono w wypadku, gdyby Sąd błędnie uznał, że wniosek o wznowienie postępowania nie odpowiada wymaganiom formalnym, względnie, że brak pisma nie został w terminie uzupełniony. W realiach sprawy o tego rodzaju błędach Sądu nie można jednak mówić. Argument nawiązujący do niemożności wniesienia opłaty żądanej przez adwokatów odnosi się nie do zaskarżonego zarządzenia, ale do wcześniej podjętej przez Sąd Apelacyjny decyzji odmawiającej wyznaczenia obrońcy z urzędu. Dyskusyjne jest zagadnienie, czy w zażaleniu na odmowę przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania skazany ma możliwość żądania poddania kontroli decyzji o odmowie wyznaczenia obrońcy z urzędu (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 17.01.2008 r., V KZ 82/07, OSNKW 2008, z. 2, poz. 20 oraz z dnia 1.07.2010 r., IV KZ 38/10, LEX nr 843893), czego, jak się wydaje, oczekuje A. B. Należy jednak zauważyć, że Sąd Apelacyjny w piśmie z 25 października 2012 r. jasno zakomunikował skarżącemu, w jaki sposób powinien wykazać fakt pozostawania w trudnej sytuacji materialnej oraz że jego niezastosowanie się do oczekiwania Sądu skutkowało odmową wyznaczenia obrońcy z urzędu. Odmowa ta nie musi być traktowana jako definitywna, bowiem skarżący, o ile ciągle znajduje się w niedostatku, może ponowić wniosek o wyznaczenie obrońcy z urzędu, załączając wymagane dokumenty. Ma przy tym znaczenie okoliczność, że wniosek o wznowienie postępowania na korzyść skazanego może być wniesiony w każdym czasie.

Nie sposób też podzielić poglądu autora zażalenia, że zaskarżone zarządzenie narusza wskazane przez niego przepisy Konstytucji. Powołanie niektórych z nich (art. 70, art. 80) jest wręcz niezrozumiałe, skoro nie mają żadnego związku ze sprawą, inne zaś (artykuły: 7, 8, 45 ust. 1, 77) nie zostały naruszone choćby z tego powodu, że podjęta decyzja ma oparcie w przepisach Kodeksu postępowania karnego, których zgodność z Konstytucją nigdy nie była kwestionowana.

Na koniec należy odnotować, że zaskarżone zarządzenie, stanowiące kartę 43 akt sprawy II AKo .../12, zostało podpisane przez sędziego - Zastępcę Przewodniczącego Wydziału, a nie – jak uważa skarżący – przez urzędnika. Mylne to przekonanie zostało zapewne spowodowane faktem przesłania A. B. zarządzenia w postaci odpisu poświadczonego przez urzędnika za zgodność z oryginałem. Istotnie, zarządzenie nie zawiera imienia i nazwiska sędziego, co

powinno nastąpić zgodnie z art. 94 § 1 pkt 1 i § 2 k.p.k., nie jest to jednak uchybienie, które mogło mieć wpływ na treść zarządzenia. Całkowicie dowolny jest pogląd skarżącego, że chodziło o intencjonalne postąpienie, mające na celu uniemożliwienie mu złożenie określonego wniosku, podobnie jak twierdzenie o rzekomo zaistniałej dyskryminacji.

Z tych względów orzeczono jak na wstępie.